Bowel cancer: Pashto

د کولمو سرطان

دغه معلومات د کولمو د سرطان او د کولمو د سرطان د درملنې په اړه دي.

ټول هغه کلمات چې لاندې یې کرښه ایستل شوې په پای کې د تورو یا لغاتو په لېست کې تشریح شوي دي. د کلمو په لېست کې همدارنګه په انګلیسي ژبه د تورو د ویلو څرنګوالی شامل دی.

که تاسو د دې معلوماتو په اړه څه پوښتني لرئ، په کوم روغتون کې چې ستاسو درملنه کیږي، هلته له خپل ډاکټر یا نرس څخه پوښتنه وکړئ.

تاسو کولای شئ د Macmillan د سرطان له ملاتړ سره په **0808 808 00 00** وړیا شمېره، 7 ورځې په اونۍ کې د سهار له 8 بجو څخه د ماښام تر 8 بجو پورې اړیکه ونیسئ. موږ ژباړونکي لرو، نو تاسو کولی شئ چې زموږ سره په خپله ژبه خبرې وکړئ. کله چې موږ ته زنګ ووهئ، په مهربانۍ سره موږ ته په انګلیسي ژبه ووياست چې تاسو کومې ژبې ته اړتیا لرئ.

په نورو ژبو کې د سرطان په اړه معلومات په **macmillan.org.uk/translations** کې شتون لري

دا معلومات د لاندې مواردو په هکله دي:

- کولمې
- د کولمو سرطان
- درملنه څه ډول پلان شوې ده
- د خپل روغتیایي ټیم سره خبرې کول
- د خپلې درملنې په اړه پوښتنې کول
- د کولمو د سرطان درملنه
- ستاسو د درملنې احتمالي جانبي عوارض
- تعقیبول
- ستاسو احساسات او جذبات
- د خپل ځان لپاره د سم مراقبت او مرستې ترلاسه کول
- Macmillan (Macmillan) څنګه کولای شي له تاسو سره مرسته وکړي
- د تورو لیست
- اضافي معلومات ستاسو په ژبه کې
- حوالې او مننه

کولمې

کولمې د هضمي سیستم یوه برخه ده. هضمي سیستم خواړه میده کوي او جذبوي ترڅو بدن وکولای شي استفاده ځنې وکړي. کولمې دوې برخې لري، کوچنۍ کولمې او لوې کولمې.

لويې کولمې درې برخې لري. چې په لاندې ډول دي:

- اپنډېکس
- د بنې طرف کولمه
- مقعد

کولمې

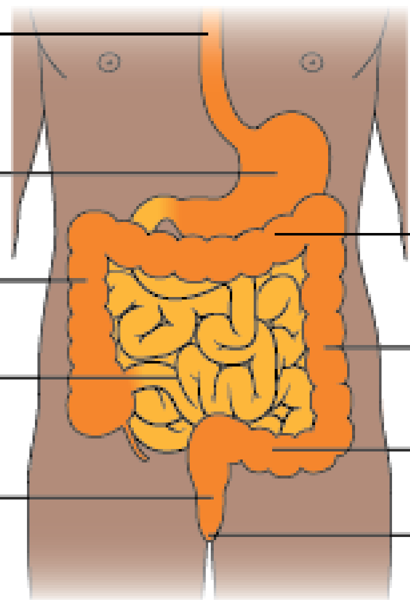

د کولمو سرطان

د بدن ټولې برخې له کوچنیو حجرو څخه جوړې شوې دي. د کولمې سرطان هغه وخت پیښیږي کله چې د کولمې حجرې په غیر منظم ډول وده وکړي او د تومور د(ابتدايي سرطان) په نوم یوه غده رامنځته کړي.

سرطان کولای شي د بدن په بېلابېلو برخو اغیز وکړي. د لویو کولمو د سرطان دوه مهم ډولونه په لاندې ډول دي:

- د اپنډېکس سرطان
- مقعدي سرطان

د لويو کولمو سرطان د کلورېکټل سرطان په نامه هم یادیږي. د کوچنیو کولو او د مقعد سرطان ډېر لږ پیښیږي. موږ د دغو سرطانونو په اړه په انګلیسي ژبه معلومات لرو.

ځینې وختونه، د سرطان حجرې د وینې او لنفاوي سیستم له لارې د بدن نورو برخو ته خپریږي. دې ته ثانوي سرطان ویل کیږي.

د کولمو سرطان ساري نه دی او نورو خلکو ته لیږدول کیدی نشي.

د کولمو د سرطان مراحل او درجې

- د سرطان مرحله پدې معنی ده چې دا څومره لوی ده او دا چې آیا خپره شوې ده او کنه.
- د سرطان درجه دا ده چې سرطان څومره ژر وده کولی شي.

درملنه څه ډول پلان شوې ده

ستاسو د روغتیا پاملرنې ټیم به ستاسو لپاره د غوره درملنې پلان کولو لپاره ملاقات وکړي. له دې غونډې وروسته به ستاسو ډاکټر یا نرس له تاسو سره په دې اړه خبرې وکړي:

- د سرطان مرحله او درجه
- ستاسو عمومي روغتیا
- درملنه او احتمالي اړخیزې اغیزې
- تاسو د شته درملنو په اړه څه فکر کوئ.

د خپل روغتیايي ټیم سره خبرې کول

دا مهمه ده چې د خپل ډاکټر سره د هرې درملنې په اړه خبرې وکړئ، ترڅو تاسو پوه شئ چې دا څه معنی لري. تاسو سره له خبرو کولو وروسته به ستاسو ډاکټر له تاسو غوښتنه وکړي چې یوه فورمه لاسلیک کړئ ترڅو تاسو څرګنده کړئ چې تاسو پوه شوي یاست او له درملنې سره موافق یاست. دې ته د رضایت ورکول وايي. تاسو ته به ترهغو علاج نه درکول کیږي، ترڅو چې تاسو د هغې سره موافقه نه وي کړي.

دا یو ښه نظر دی چې له ځان سره یو څوک بوځئ چې په دواړو پښتو اوانګلیسي ژبو خبرې کولی شي. او یا ستاسو روغتون یو ژباړن تاسې ته راپیدا کړي. که اړتیا لرئ نو نرس مو خبر کړئ.

د خپلې درملنې په اړه پوښتنې کول

- زما نښې نښانې څه څرګندوي؟
- د سرطان مرحله او درجه څه ده؟
- کومې درملنې موجودې دي؟
- د هرې درملنې ګټې، خطرونه او جانبي عوارض څه دي؟
- درملنه زما په ورځنې ژوند باندې څنګه اغیزه کوي؟
- زه له چا سره خبرې کولی شم چې زه څنګه احساس کوم؟

موږ ستاسو په ژبه کې د سرطان د تشخیص په اړه نور معلومات لرو.

د کولمو د سرطان درملنه

د کولمو د سرطان په درملنې کې لاندې شیان شامل دي:

- عملیات (جراحي)
- درمل (کیموتراپي یا هدفي تېراپي)
- رادیوتراپي

ډیری خلک له یو څخه ډیر د درملنې ډول لري، لکه عملیات او بیا کیموتراپي یا راډیوتراپي. د اپنډېکس سرطان لرونکي کسان د مقعدي سرطان لرونکو په پرتله متفاوته درملنه لري.

عمليات
د سرطان د لرې کولو لپاره عمليات (جراحي) د کولمو د سرطان لپاره يوه عامه درملنه ده.

ځيني وختونه د کولمو د سرطانونو ډېره ابتدايي مرحله کېدی شي د محلي پرې کولو په نامه د عملياتو له لارې ايسته شي. جراح اړتيا نه لري چې له ګېډې (نس) څخه څه پرې کړي. هغوی د مقعد له لارې د جراحي توکو په تېرولو سره سرطان له منځه وړي.

ځيني کسان د کولمو د يوې برې د پرې کولو لپاره جراحي عمليات ته اړتيا لري. جراح به معمولاً ځيني لمفاوي غدې چې سرطان ته نږدې دي له منځه يوسي. دا ځکه چې د سرطان حجرې کولی شي لنفاوې سرطان ته نږدې لمفاوي غدو ته خپور شي.

تاسو ښايي خپل عمليات په لاندې توګه ولرئ:

- آزاد عمليات
- د کليدي سوري (لپاروسکوپي) عمليات.

آزاده عمليات په دې مانا دی چې جراح مخکي له دې چې سرطان له منځه يوسي، لويه ټوټه پرې کوي.

د کليدي سوري عمليات په دې مانا دي چې جراح 4 يا 5 کوچنی برخې پرې کوي. هغوی د سرطان د له منځه وړلو لپاره د دغو غوڅ شويو ځايونو له لارې جراحي وسايل ور اچوي. تاسو معمولاً د کليدي سوري په عمليات سره له آزاد يا لوی عمليات څخه ژر رغيږئ.

يو جراح چې د کليدي سوري (لپاروسکوپي) عمليات ترسره کوي

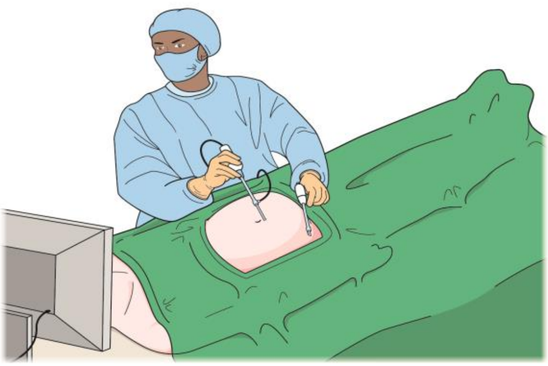

د اپنډېکس سرطان د عمليات ډولونه

- **همي کلوکتومي** – د اپنډيکس يا کلون نيمه برخه اخيستل کيږي. دا کېدی شي د سرطان موقعيت ته په پام سره، په ښي اړخ يا کيڼ اړخ کې وي.
- **اېس ډوله جراحي** – اېس ډوله کلون يا سيګمويډ کلون له منځه وړل کيږي.

وروسته له هغې چې سرطان لرونکې برخه پرې شي، جراح د کولمو دوه د پای خواوې سره وصلوي.

ښی همي کولکټومي

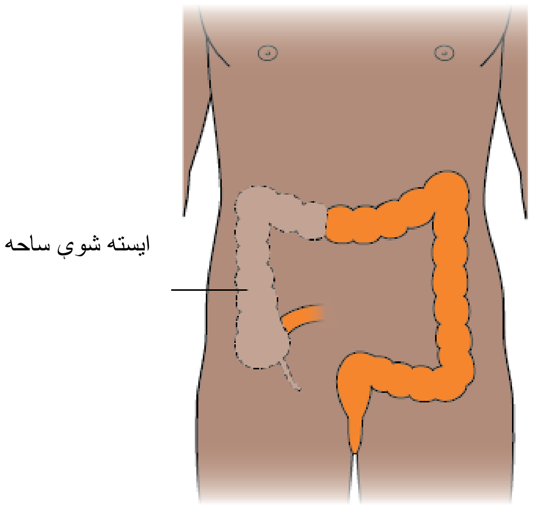

چپه همي کولکټومي

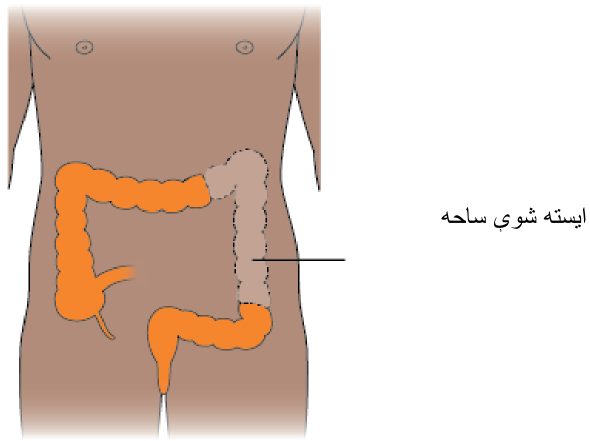

اېس شکله کلکټومي

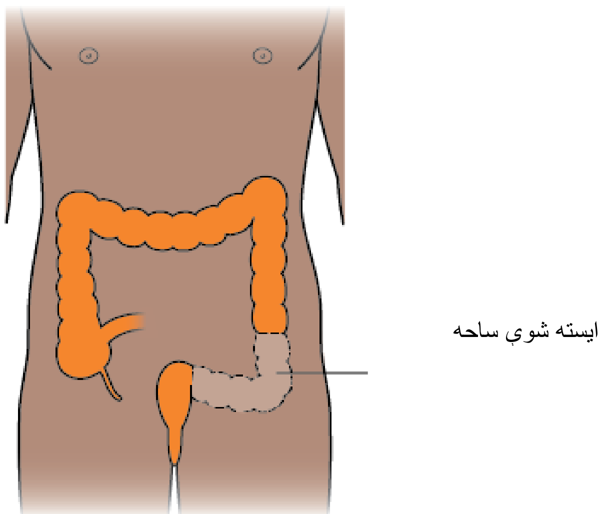

ځینې خلک بنایي اړتیا ولري چې غټې کولمې یې په بشپړ ډول پرې شي. دې ته مکمل کلکتومي وایي. که تاسو دې ډول عملیاتو ته اړتیا ولرئ، ستاسو ډاکټر به په دې هکله ډېر معلومات درکړي.

ستوما

ځینې خلک د ستوما ترسره کولو ته اړتیا لري. دا هغه مهال ترسره کېږي کله چې جراح د کولمو پای د ګېډې (نس) له سطحې سره وصلوي. تاسو به ادرار (غایطه مواد) د ستوما له لارې ځانګړي بکس ته چې تاسو اغوستی اخرج کوئ.

- که ستوما له کلون څخه جوړه شوې وي، دې ته کلستومي ویل کېږي.
- که ستوما له کوچنیو کولمو (اوږدې کولمې) څخه جوړه شوې وي، دې ته ایلیستومي ویل کېږي.

ستوما او د ستوما کڅوړه

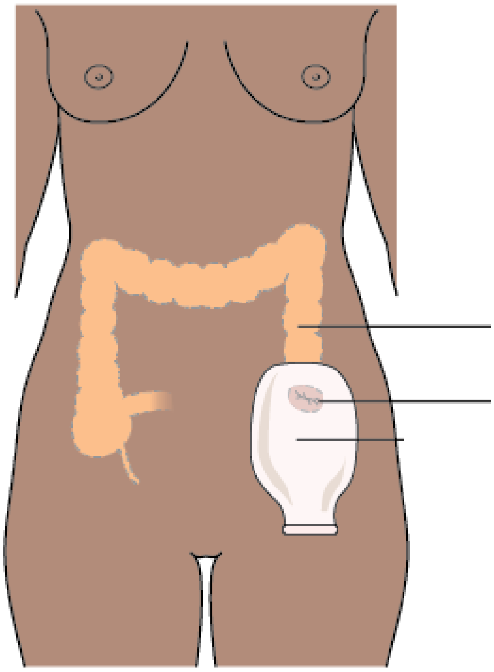

د ستوما نرس به تاسو ته وښیي چې څنګه ستوما ته پاملرنه وکړئ او تاسو ته به ډېر معلومات او لارښوونې درکړي.

تاسو بنایي له عملیات وروسته یوازې د لنډې مودې لپاره ستوما ته اړتیا ولرئ، ترڅو کولمو ته د رغېدو اجازه ورکړئ. اما ځینې وختونه به دا دایمي وي. که چېرې ستوما ته اړتیا وي، ستاسو ډاکټر به تاسو ته ووایي او همدارنګه څرګنده به کړي چې د څومره مودې لپاره ستوما ته اړتیا لرئ.

د مقعدي سرطان د عملیات ډولونه

جراح معمولاً د مقعد لویه برخه، چربي لرونکي انساج، او د مقعد چاپېر لمفاوي غدې ایسته کوي.

رومبنۍ غوڅونه – جراح د مقعد هغه برخه پرې کوي چې د سرطان له امله اغېزمنه شوې وي. هغوی د کولمو دوې وروسته برخې سره نښلوي.

د ګېډې عجاني غوڅونه – دا معمولاً مقعد ته د نږدې سرطان لپاره کارول کېږي. ډاکټر ښۍ کولمه او مقعد ایسته کوي. له دې عملیات وروسته به تاسو دایمي ستوما ولرئ.

ړومبنۍ غوڅونه

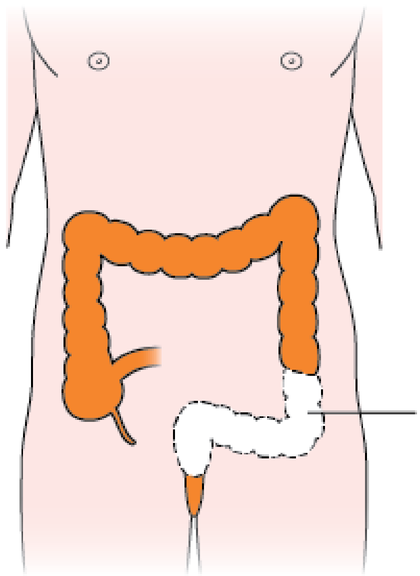

ايسته شوې ساحه

د ګېډې عجاني غوڅونه

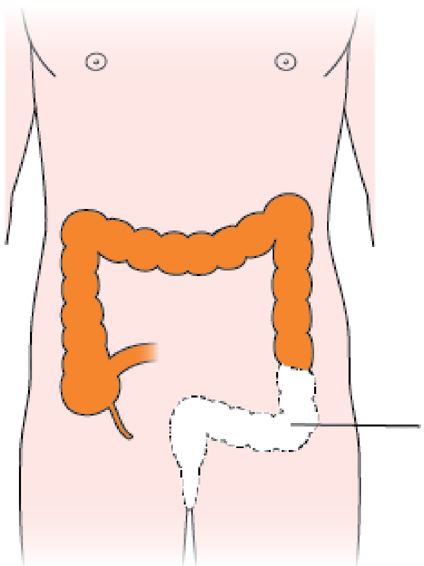

ايسته شوې ساحه

د کولمو د سرطان لپاره د هغو عملیاتو ډولونه چې پراختیا یې کړې ده
ځینې وختونه، سرطان کولمې بندوي او د ادرار د خارجېدو مخنیوی کوي. دا کېدی شي د ګېډې د درد او استفراق سبب وګرځي. ډاکټر ښایي د کولمو د خلاص پرېښودو لپاره په کولمه کې د (سټېنټ په نوم) کوچنی ټیوب داخل کړي.

ځینې خلک د عملیاتو په جریان کې اړ کېږي چې د کولمې بنده شوې برخه یې ایسته شي.

که سرطان د بدن بلې برخې ته سرایت وکړي، لکه ځیګر یا سږو ته، ځینې وختونه تاسو کولای دغه سرطان د عملیات له لارې ایسته کړئ.

موږ په پښتو کې د عملیاتو او ځینې جانبي عوارضو په اړه نور معلومات لرو که تاسو یې غواړئ.

کیموتراپي
کیموتراپي د سرطاني حجرو د له منځه وړلو لپاره د سرطان ضد درمل کاروي. تاسو د کولمو د ابتدایي سرطان د درملنې لپاره معمولاً کیموتراپۍ ته اړتیا نه لرئ.

کیموتراپي په لاندې حالاتو کې ورکول کېږي:

- له عملیات وروسته چې د عملیات د بېرته راګرځېدو خطر کموي.
- له عملیات مخکې، چې سرطان کوچنی کړي او د بېرته راګرځېدو خطر یې کم کړي
- د هغه سرطان د عمومي درملنې لپاره چې سرایت یې کړی دی.

کیموتراپي درمل کېدی شي داسې جانبي عوارض رامنځ ته کړي چې تاسو ته د ناروغۍ احساس درکړي. مختلف درمل د مختلفو جانبي عوارضو لامل کېدی شي. دا شیان په لاندې ډول دي:

- د مرض د سرایت احتمال ډېر دی
- د ستړیا احساس کول
- د ناروغۍ احساس کول یا ناروغېدل
- خوله خوږېدل
- د ویښتانو غورځېدل

ستاسو ډاکټر کولی شي له تاسو سره د هغه جانبي عوارضو په اړه خبرې وکړي چې تاسو یې لرئ او دا چې څنګه یې کنټرول کړئ. ډېری جانبي عوارض د درملو سره کنټرول کیدی شي. ډېری جانبي عوارض د درملنې له پای ته رسېدو وروسته له منځه ځي.

موږ په پښتو کې د کیموتراپي او ځینې جانبي عوارضو په اړه نور معلومات لرو چې تاسو یې ممکن ترلاسه کړئ.

راډیوتراپي
راډیوتراپي د سرطاني حجرو د له منځه وړلو لپاره د لوړې درجې برق درلودونکې ایکسرې کاروي. تاسو معمولاً د کولمو د سرطان لپاره راډیوتراپۍ ته اړتیا نلرئ اما دا د معقدي سرطان لپاره یوه عامه درملنه ده.

تاسو د مقعدي سرطان د ایسته کولو لپاره ښایي له عملیاتو مخکې راډیوتراپۍ ته اړتیا ولرئ. دا ممکن:
- سرطان د ایسته کولو لپاره کوچنی او آسانه کړي
- دا کولی شي د مقعدي سرطان د بیرته راګرځیدو خطر را کم کړي.

تاسو به دغه عملیات د راډیوتراپۍ له بشپړولو څو اونۍ وروسته ترسره کړئ.

که داسې لیدل کېږي چې د سرطان یوه برخه پاتې کېږي، راډیوتراپي کېدی شي له عملیاتو وروسته ترسره شي.

که چېرې مقعدي سرطان سرایت وکړي یا بېرته راوګرځي، تاسو ښایي راډیوتراپي ترسره کړئ ترڅو سرطان کوچنی شي. دا همدارنګه کولای شي د درد په څېر له نښو نښانو سره مرسته وکړي.

د مقعدي سرطان جانبي عوارض په لاندې ډول دي:

- ستړیا
- ستاسو په پوستکي کې بدلون
- په بولو کې بدلون
- په مثانه کې تغیرات

موږ په پښتو کې د رادیوتراپي او ځینې جانبي عوارضو په اړه نور معلومات لرو چې تاسو یې ممکن ترلاسه کړئ.

کیمیاوي درملنه
که تاسو مقعدي سرطان لرئ، تاسو ښایي کیموتراپي او راډیوتراپي یو ځای ترسره کړئ.
دې ته کیمیاوي درملنه وایي. دا کېدی شي له کیموتراپی یا راډیوتراپی له یوازې ترسره کېدو څخه ډېر ګټور وي. په دواړو سره یو ځای درملنه کول کېدای شي جانبي عوارض شدید کړي.

هدفي (بیولوژیکي) درملنې
د هدفي درملنې درمل د سرطاني حجرې په شاوخوا کې د هغه څه ضد لپاره کارول کیږي چې د سرطاني حجرو په ودې او پاتې کیدو کې مرسته کوي. هدفي درملنې ځیني وختونه د کولمو د هغو سرطانونو د درملنې لپاره کارول کیږي چې د بدن نورو برخو ته یې سرایت کړی وي.

جانبي عوارض یې په لاندې ډول دي:

- د ستړیا احساس کول
- د پوست وچوالی یا داني
- اسهال
- د زکام نښې نښانې.

ډېری جانبي عوارض کېدی شي په درملو سره کنټرول شي او د درملنې له بشپړېدو سره ختم شي.

ستاسو د درملنې احتمالي جانبي عوارض

دلته ځیني جانبي عوارض دي چې تاسو به یې د کولمو سرطان د درملنې پرمهال او وروسته تجربه کړئ.

په بولو کې بدلون
له درملنې وروسته، ستاسو کولمې ښایي د یو څه مودې لپاره متفاوت کار وکړي. تاسو ښایي:

- اسهال ولرئ
- زیات بولي وکړئ
- د بولو د کولولپاره د عصبي حجرو لخوا کمه خبرتیا ولرئ
- په ګېډه کې درد ولرئ.

دا معمولاً د وخت په تیریدو سره ښه کیږي. که تاسو دغه نښې نښانې لرئ یا مو نښې نښانې بهبود نه مومي، خپل ډاکټر یا نرس ته ووایاست. هغوی کولای شي د مرستې لپاره مشوری یا درمل درکړي.

خپل پوست خوندي کړئ
د اوبو لرونکو بولو سره ممکن ستاسو د ګېډو شاوخوا ستاسو پوست تخریش کړي. دا لاربښووني بنایي مرسته وکړي:

- د خپل مقعد د شا پوستکی (شاتنۍ خوا) پاک او وچ وساتئ.
- لانده دسمالونو وکاروئ ځکه چې جلد لپاره د کاغذ تشناب په پرتله ډېر مرطوب دي.
- د خپل پوستکي د خوندیتوب لپاره له <u>ممانعت کوونکو کریمو</u> څخه استفاده وکړئ. یوازې له هغو کریمو څخه استفاده وکړئ چې ستاسو ډاکټر یا نرس یې سپارښتنه درته کوي.
- د خپل پوست د وچ او پاک ساتلو لپاره کتاني نیکر واغوندئ.

په غذايي رژيم کې تغيرات
کله چې ستاسو کولمې له عملیات وروسته بېرته ښې کېږي، ستاسو ډاکټر بنايي تاسو ته د ځانګړي غذايي رژیم سپارښتنه وکړي.

ځیني وختونه د مېوې او سبزیجاتو په شان خواړه بنايي ستاسو غايطه مواد نرم او نري کړي او تاسو دې ته اړ کړي چې ډېر ځله تشناب ته لاړ شئ. د خوړو لپاره د یادښت کتابچه ساتل او نوټ اخستل به له تاسو سره مرسته وکړي په دې پوه شئ چې څه خورئ او دا څنګه پر تاسو اغېز کوي.

که تاسو د خوړو لپاره اشتها نه لرئ، دا به له تاسو سره مرسته وکړي په ورځ کې د 1 یا 2 لویو خوراکونو پر ځای څو ځله کم کم خوراک وکړئ. که تاسو لا هم په خوارک کولو کې ستونزه لرئ، له خپل نرس یا ډاکټر سره خبرې وکړئ.

تشويش
تشویش او اندېښنه کولای شي ستاسو غايطه مواد نري کړي. په دې پوهېدل چې څنګه استراحت وکړئ مرسته کوي چې ستاسو کولمې برابرې شي او همدارنګه ستاسو د عمومي روغتیا لپاره هم ګټور دي.

که تاسو ستوما یا د بولو کڅوړه لرئ
که تاسو له خپل عملیاتو وروسته دایمي یا مؤقتي ستوما یا د بولو کڅوړه لرئ، تاسو یو څه وخت ته اړتیا لرئ چې ځان ورسره عادت کړئ. له بل چا سره د ستوما په هکله خبرې کول بنايي ستاسو لپاره ګټور وي. ستاسو نرس بنايي وکولای شي دا کار ستاسو لپاره تنظیم کړي. ستاسو نرس به تاسو ته وښيي چې څنګه په خپل کور کې ستوما تنظیم کړئ.

د Macmillan د تشناب کارت
که تاسو په عاجله توګه تشناب ته اړتیا ولرئ، باندې تګ کول بنايي ستاسو لپاره د اندېښنې وړ وي. د Macmillan د تشناب وړيا کارت له ځان سره لرل بنايي له تاسو سره مرسته وکړي. تاسو کولای شئ د غه کارت د پلورنځیو، دفترونو او کافي خانو په څېر ځایونو کې وښيئ. موږ هیله لرو دغه کارت به له تاسو سره تشناب ته په لاسرسي کې مرسته وکړي، اما ممکن دا کارت هر ځای کار ورنکړي.

تاسو کولای شئ دغه کارت د Macmillan د ملاتړ تلفوني کرښې **0808 808 00 00** ته په زنګ وهلو سره ترلاسه کړئ. یا، تاسو کولای شئ دغه کارت **له be.macmillan.org.uk** څخه فرمايش کړئ

تاسو همدارنګه کولای شئ د معلولیت لرونکو کسانو له تشناب څخه استفاده وکړئ. هغوی د مینځلو ځای او جامو د بدلولو لپاره ځانګړی ځای لري. د معلولیت لرونکو کسانو تشنابونه ځیني وختونه بند وي. تاسو کولای شئ له Disability Rights UK څخه کیلي وپېرئ.

د جانبي عوارضو په هکله اضافي معلومات
موږ ستاسو په ژبه کې د سرطانونو د عامو جانبي عوارضو په هکله معلومات لرو. د ستړیا او د خوړو د ستونزو په هکله زموږ موجود معلومات هم بنایي ستاسو لپاره ګټور وي. تاسو کولای شئ دغه معلومات په آنلاین بڼه له **macmillan.org.uk/translations** څخه ترلاسه کړئ. یا کولای شئ 0808 808 00 00 ته زنګ ووهئ او په خپله ژبه کې د معلوماتو غوښتنه وکړئ.

تعقیبول

وروسته له دې چې ستاسو درملنه پای ته ورسیږي، تاسو په منظم ډول معاینات او آزموینې ترسره کوئ. دا معمولاً د څو کلونو لپاره دوام کوي.

ستاسو احساسات او جذبات

کله چې تاسو ته وویل شي چې سرطان لرئ، تاسو ښایي د ناراحتی احساس وکړئ او ښایي ډیر متفاوت عواطف ولرئ. د احساساتو په اړه هیڅ کومه سمه یا غلطه لاره نشته. له دې سره د تعامل لپاره ډیرې لارې شتون لري. د نږدې ملګري یا خپلوان سره خبرې کول ممکن مرسته وکړي. ستاسو ډاکټر یا نرس هم مرسته کولی شي.

د خپل ځان لپاره د سم مراقبت او مرستې ترلاسه کول

که تاسو سرطان لرئ او په انګلیسي ژبه خبرې نه کوئ، تاسو ښایي اندېښنه ولرئ چې دا به ستاسو د سرطان په درملنه او مراقبت باندې اغېز وکړي. اما ستاسو د روغتیاپالنې ټیم باید تاسو ته داسې مراقبت، ملاتړ او معلومات وړاندې کړي چې ستاسو اړتیاوې پوره کړي.

موږ پوهیږو چې ځینې وختونه خلک ښایي د سم ملاتړ په ترلاسه کولو کې له اضافي ننګونو سره مخ شي. د بېلګې په توګه، که تاسو کار کوئ یا کورنۍ لرئ نو دا به سخته وي چې د روغتون ملاقاتونو ته د تګ لپاره وخت ولرئ. تاسو همدارنګه ښایي د پیسو او د ترانسپورتي لګښتونو په اړه اندېښنه ولرئ. دغه ټول شیان سټرېس رامنځ ته کوي او مبارزه ورسره سخته ده.

اما مرسته شتون لري. زموږ د مرستې وړیا تلفوني کرښه **0808 808 00 00** کولای شي ستاسو د وضعیت په هکله، ستاسو په ژبه، تاسو ته لارښوونې وړاندې کړي. تاسو کولای شئ له نرسانو، مالي لارښوونکو، د هوسایني د حقونو له مشاورینو او د کار د ملاتړ له مشاورینو سره خبرې وکړئ.

موږ همدارنګه په سرطان باندې د اخته کسانو لپاره د Macmillan Grants مرستې وړاندې کوو. دغه یو ځلي تادیات دي چې د روغتون د پارکېنګ، سفري لګښتونو، د ماشوم د مراقبت یا د ګرمولو د بېلونو په شان شیانو لپاره استفاده ځنې کیږي.

Macmillan څنګه کولای شي له تاسو سره مرسته وکړي

په Macmillan کې، موږ پوهیږو چې د سرطان تشخیص څنګه کولای شي په هر څه باندې اغېز وکړي، او موږ دلته ستاسو د مرستې لپاره یو.

د Macmillan د ملاتړ مرکز تلفوني کرښه
موږ ژباړونکي لرو، نو تاسو کولای شئ له موږ سره په خپله ژبه باندې خبرې وکړئ. یوازې موږ ته په انګلیسي ژبه د هغې ژبې په هکله وواياست چې تاسو خبرې پرې کوئ. موږ کولای شو د طبي پوښتنو په برخه کې له تاسو سره مرسته وکړو، د مالي مرستې په هکله معلومات درکړو، او که غواړئ له چا سره خبرې وکړئ، موږ ستاسو غوښتنو ته غوږ نیسو. د تلفون وړیا او محرمه کرښه په اونۍ کې 7 ورځې د سهار له 8 بجو څخه د شپې تر 8 بجو پورې پرانیستې ده. موږ ته په **0808 808 00 00** شمېره زنګ ووهئ

ویب چټ
تاسو کولای شئ موږ ته د ویب چټ پیغام واستوئ او موږ ته وواياست چې ژباړن ته اړتیا لرئ. موږ ته په انګلیسي کې د هغې ژبې په هکله وواياست چې اړتیا ورته لرئ، او زموږ کس به له تاسو سره اړیکه ونیسي. په ' Chat to us' بټنه باندې کلیک وکړئ چې د ویب پاڼې په ټولو پاڼو باندې ځرګندیږي. یا **macmillan.org.uk/talktous** ته لاړ شئ

د Macmillan ویب پاڼه
زموږ ویب پاڼه د سرطان په هکله په انګلیسي ژبه ډېر معلومات لري. همدارنګه په نورو ژبو باندې هم په **macmillan.org.uk/translations** کې معلومات شتون لري

موږ همدارنګه کولای شو یوازې ستاسو لپاره د ژباړې خدمات وړاندې کړو. د هغه څه په اړه چې اړتیا ورته لرئ، موږ ته په **cancerinformationteam@macmillan.org.uk** باندې بریښنالیک واستوئ.

د معلوماتو مرکز
زموږ د معلوماتو او ملاتړ مرکزونه په روغتونونو، کتابتونونو او د تلفون په مرکزونو کې دي. د اړتیا وړ معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره زموږ یوه معلوماتي مرکز ته مراجعه وکړئ او مخامخ له یو چا سره خبرې وکړئ. خپل تر ټولو نږدې مرکز په **macmillan.org.uk/informationcentres** کې ومومئ یا موږ ته په **0808 808 00 00** شمېره زنګ ووهئ.

د ملاتړ محلي ګروپونه
د ملاتړ په ګروپ کې، تاسو کولا شئ له نورو هغو خلکو سره خبرې وکړئ چې له سرطان څخه اغېزمن شوي دي. په خپله سیمه کې د ملاتړ د ګروپونو په هکله په **macmillan.org.uk/supportgroups** کې معلومات ولولئ یا موږ ته په **0808 808 00 00** شمېره زنګ ووهئ.

د Macmillan آنلاین ټولنه
تاسو همدارنګه کولای شئ په آنلاین ډول له نورو هغو خلکو سره چې د سرطان له امله اغېزمن شوي دي د **macmillan.org.uk/community** له لارې خبرې وکړئ چې تاسو کولای شئ د شپې یا ورځې په هر وخت کې لاسرسی ولرئ. تاسو کولای شئ خپلې تجربې شریکې کړئ، پوښتنې وکړئ، یا فقط د خلکو د پوستونو له لارې معلومات ولولئ.

د تورو لیست

کلمه	په انګلیسي	په انګلیسي کې څنګه ویل کېږي	مانا
ابتدايي مرحله	Early stage	ارلي سټېج	هغه سرطان چې نوې يې وده پيل کړې وي او د بدن نورو برخو ته يې سرايت نه وي کړی.
اسهال	Diarrhoea	ډائريا	کله چې تاسو نرم او اوبه لرونکي غايطه مواد لرئ. تاسو ښايي له معمول ډېر يا په عاجله توګه تشناب ته اړتيا ولرئ. تاسو همدارنګه ښايي د ګېډې درد ولرئ.
اوږده کولمه	Ileum	ايلئيم	د کوچنيو کولمو برخه چې کولن يا غټه کولمه سره نښلوي.
ايليسټومي	Ileostomy	ايلسټومي	د کوچنيو کولمو له برخي څخه جوړه شوې سټوما
تشخيص	Diagnosis	ډايګناسز	د دې پلټنه کول چې ايا تاسو کوم رنځ لرئ او که نه.
تومور	Tumour	ټيومر	د داسې حجرو ګروپ دی چې په غير عادي توګه وده کوي. غير عادي حجرې ډېرولو ته دوام ورکوي او غده تشکيلوي.
جانبي عوارض	Side effects	سائډ ايفيکټس	د سرطان د درملنې غيرمطلوبې اغېزې
جراحي عمليات	Surgery	سرجري	عمليات ترسره کول
حجرې	Cells	سيلز	د ښتو په شان کوچنۍ تختې چې زموږ د بدن غړي او انساج تشکيلوي.
د سټوما نرس	Stoma nurse	سټوما نرس	نرس چې تاسو ته به وښيي چې څنګه له سټوما څخه ساتنه وکړئ.
راديوتراپي	Radiotherapy	رېډيو تيراپي	د سرطان درملنه چې د سرطاني حجرو د وژلو لپاره د لوړې انرژۍ ايکسرې کاروي.
سټوما	Stoma	سټوما	په بدن کې سورې چې د جراح په واسطه جوړ شوی دی.
کلوسټومي	Colostomy	کولسټومي	د کولن يا غټې کولمې له برخې څخه جوړه شوې سټوما.
کيموتراپي	Chemotherapy	کېمو تيراپي	د سرطان يو ډول درمل چې د سرطاني حجرو د وژلو لپاره له درملو څخه استفاده کوي.

لمفاټیک سیستم	Lymphatic system	لېمفېټیک سسټم	په ټول بدن کې د رګونو او غدو یوه شبکه ده چې د انتاناتو سره په مبارزې کې مرسته کوي.
لمفاوي غدې	Lymph node	لمف نوډ	غده چې د لنفاوي سیستم برخه ده
لومړنی سرطان	Primary cancer	پرائمري کېنسر	لومړی تومور چې په بدن کې وده کوي.
ممانعت کوونکي کریم	Barrier cream	بېریئر کریم	د اوبو ضد کریم پوستکی د بدن له مایعاتو څخه ژغوري.
هدفي درملنه	Targeted therapy	ټارګېټېډ تیراپي	درمل چې د کینسر په حجرو باندې برید کوي او عادي حجرې لږ زیانمنوي.

اضافي معلومات ستاسو په ژبه کې

موږ د دغو موضوعاتو په هکله ستاسو په ژبه کې معلومات لرو:

د سرطان ډولونه	**له سرطان سره ژوند کول**
• د سینې سرطان • د لویو کولمو سرطان • د سږي سرطان • د پروستات سرطان **درملنې** • کیموتراپي • رادیوتراپي • جراحي عملیات	• سرطان او کرونا وایروس • د ګټو غوښتنه کله چې سرطان لرئ • د خوړلو ستونزې او سرطان • د ژوند پای • سالم خوراک کول • د مصارفو مرسته کله چې سرطان لرئ • که ستاسو سرطان تشخیص شوی وي - لنډه لارښوونه • اعظمي حساسیت یا سیپسیز او سرطان • د سرطان د درملنې جانبي عوارض • ستړیا (ستوماني) او سرطان

د دغو معلوماتو د کتلو لپاره، **macmillan.org.uk/translations** ته مراجعه وکړئ

حوالې او مننه

دغه معلومات د Macmillan د سرطان د ملاتړ د سرطان د معلوماتي پراختیا د ټیم په واسطه لیکل او تحریر شوي دي. دا د ژباړې د کمپنۍ په واسطه ژباړل شوی دی.

دا معلومات د Macmillan د کتابګوټي په اساس دي **د کلون په سرطان باندې پوهاوي** او **مقعد په سرطان باندې پوهاوی**. موږ کولای شو تاسو ته یې نسخې واستوو، اما بشپړ معلوماتي کتابګوټي یوازې په انګلیسي ژبه شتون لري.

دا معلومات د اړونده متخصصینو لخوا بیاکتل شوي دي او زموږ د طبي تحریر رئیس لخوا تایید شوي دي، پروفیسور تیم آویسون، طبي مشاور سرطان پوه او د Macmillan طبي تحریر رئیس.

له هغو خلکو څخه ډېره مننه چې د سرطان له امله اغېزمن شوي دي او د دغو معلوماتو بیاکتنه یې کړې ده.

زموږ ټول معلومات د غوره شته شواهدو په اساس دي. د هغو سرچینو په هکله د ډېرو معلوماتو لپاره چې موږ یې کاروو، لطفاً له موږ سره **د** cancerinformationteam@macmillan.org.uk له لارې اړیکه ونیسئ

MAC15136_Pashto

Trusted Information Creator

Patient Information Forum

محتوی بیا کتل شوې: 2020

راتلونکې پلان شوې بیاکتنه: 2022

موږ هره هڅه کوو ترڅو ډاډ ترلاسه کړو چې هغه معلومات چې موږ یې چمتو کوو دقیق او وروستي معلومات دي اما دا باید ستاسو د وضعیت سره سم د مسلکي مشورې د بدیل په توګه ونه کارول شي. تر هغه ځایه چې د قانون لخوا اجازه ورکړل شوې، Macmillan په دې خپرونه کې د هر هغه معلوماتو د کارولو یا د دریمې ډلې د معلوماتو یا د ویب پاڼې د شاملو معلومات یا راجع شویو معلوماتو مسؤلیت نه مني.

د Macmillan سرطان ملاتړ2022، په انګلستان او ویلز (261017)، سکاټلینډ (SC039907) او آئل آف مین (604) کې ثبت شوې خیریه موسسه. همداراز په شمالی ایرلنډ کې فعالیت کوي. د ضمانت په واسطه محدوده شوې کمپني، چې په انګلستان او ویلز کې په 2400969 شمېره ثبت شوې ده. آئېلز آف من کمپني نمبر 4694F. ثبت شوی دفتر: 89 Albert Embankment, London SE1

7UQ

MACMILLAN CANCER SUPPORT

Bowel cancer: Pashto

Bowel cancer

This information is about bowel cancer and treatments for bowel cancer.

Any words that are underlined are explained in the word list at the end. The word list also includes how to say the words in English.

If you have any questions about this information, ask your doctor or nurse at the hospital where you are having treatment.

You can also call Macmillan Cancer Support on freephone **0808 808 00 00**, 7 days a week, 8am to 8pm. We have interpreters, so you can speak to us in your own language. When you call us, please tell us in English which language you need.

There is more cancer information in other languages at **macmillan.org.uk/translations**

This information is about:

- The bowel
- Bowel cancer
- How treatment is planned
- Talking to your healthcare team
- Questions to ask about your treatment
- Treatments for bowel cancer
- Possible side effects of your treatment
- Follow up
- Your feelings
- Getting the right care and support for you
- How Macmillan can help you
- Word list
- More information in your language
- References and thanks

The bowel

The bowel is part of the digestive system. The digestive system breaks down and absorbs food so that the body can use it. It has two parts, the small bowel and the large bowel.

The large bowel has three parts. These are:

- the colon
- the rectum
- the anus.

The bowel

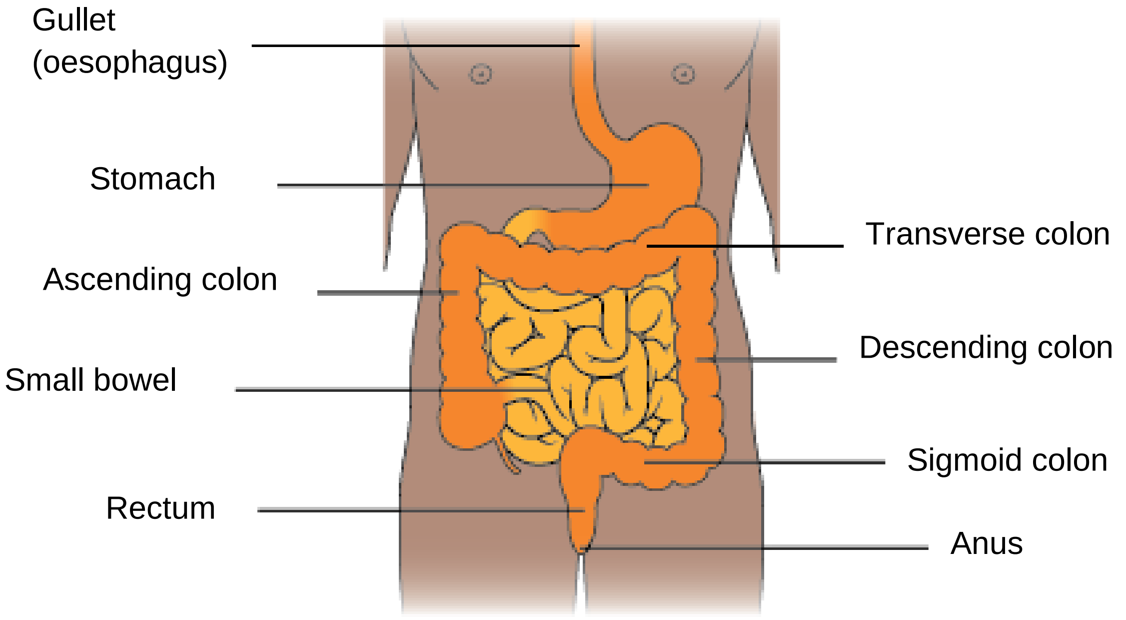

Bowel cancer

All parts of the body are made up of tiny cells. Bowel cancer happens when the cells in the bowel grow in an uncontrolled way and form a lump called a tumour (primary cancer).

Cancer can affect different parts of the bowel. The two main types of large bowel cancer are:

- colon cancer
- rectal cancer.

Cancer of the large bowel is also called colorectal cancer. Small bowel cancer and cancer of the anus are rare. We have information about these cancers in English.

Sometimes, cancer cells spread to other parts of the body through the blood and the lymphatic system. This is called secondary cancer.

Bowel cancer is not infectious and cannot be passed on to other people.

Stages and grades of bowel cancer

- The stage of a cancer means how big it is and if it has spread.
- The grade of a cancer is how quickly the cancer may grow.

How treatment is planned

Your healthcare team will meet to plan the best treatment for you. After this meeting, your doctor or nurse will talk to you about:

- the stage and grade of the cancer
- your general health
- the treatments and possible side effects
- what you think about the available treatments.

Talking to your healthcare team

It is important to talk about any treatment with your doctor, so that you understand what it means. After talking with you, your doctor will ask you to sign a form to show that you understand and agree to the treatment. This is called giving consent. You will not be given treatment unless you have agreed to it.

It is a good idea to take someone with you who can speak both Pashto and English. Or your hospital can arrange an interpreter for you. Let your nurse know if you need one.

Questions to ask about your treatment

- What does my diagnosis mean?
- What is the stage and grade of the cancer?
- What treatments are available?
- What are the benefits, risks and side effects of each treatment?
- How will the treatment affect my daily life?
- Who can I talk to about how I am feeling?

We have more information in your language about being diagnosed with cancer.

Treatments for bowel cancer

Treatments for bowel cancer include:

- an operation (surgery)
- drugs (chemotherapy or targeted therapy)
- radiotherapy

Many people have more than one type of treatment, such as an operation and then chemotherapy or radiotherapy. People who have colon cancer may have different treatment to people who have rectal cancer.

An operation

An operation (surgery) to remove the cancer is the most common treatment for bowel cancer.

Sometimes, very early stage bowel cancers can be removed with an operation called a local resection. The surgeon does not need to make a cut in the tummy (abdomen). They remove the cancer using surgical tools passed through the anus.

Most people will have an operation to remove part of the bowel. The surgeon will usually also remove some lymph nodes that are near the cancer. This is because cancer cells can spread to lymph nodes near the cancer.

You may have your operation as:

- open surgery
- keyhole (laparoscopic) surgery.

Open surgery means the surgeon makes a large cut before removing the cancer.

Keyhole surgery means the surgeon makes 4 or 5 small cuts. They put surgical tools through the cuts to remove the cancer. You usually recover more quickly from keyhole surgery than from open surgery.

A surgeon performing keyhole (laparoscopic) surgery

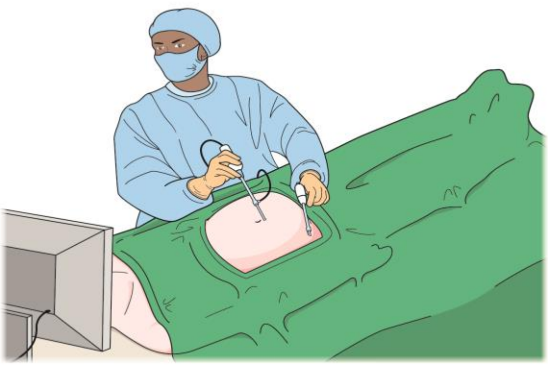

Types of operation for colon cancer

- **Hemi-colectomy** – half of the colon is removed. This may be the right or left side, depending on where the cancer is.
- **Sigmoid colectomy** – the sigmoid colon is removed.

After removing the part of the bowel where the cancer is, the surgeon joins the two ends of the bowel together.

Right hemi-colectomy

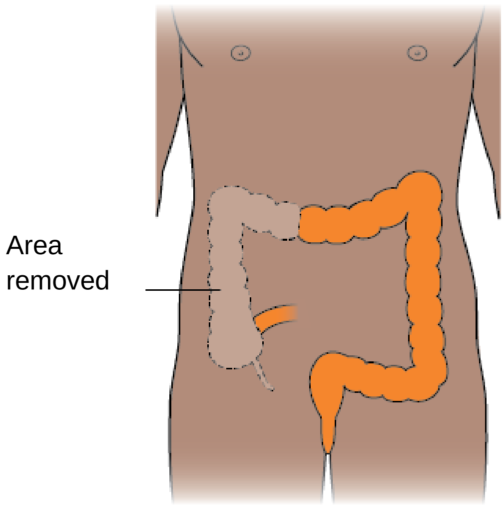

Left hemi-colectomy

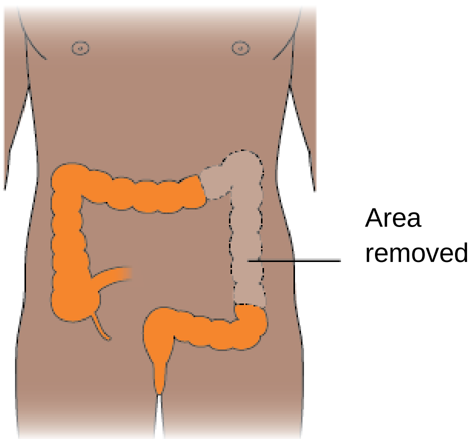

Sigmoid colectomy

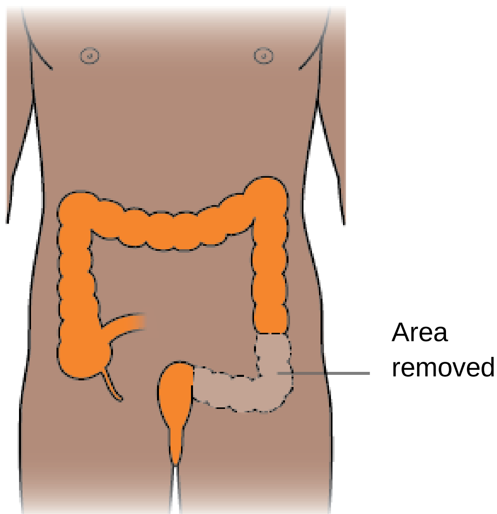

Some people may need to have all the colon removed. This is called a total colectomy. Your doctor will tell you more about this if you need this type of operation.

Stomas
Some people need to have a stoma. This is when the surgeon connects the end of the bowel to the surface of the tummy (abdomen). You will pass poo (stools) out through the stoma into a special bag you wear.

- If the stoma is made from the colon, it is called a colostomy.
- If the stoma is made from the small bowel (ileum), it is called an ileostomy.

A stoma and stoma bag

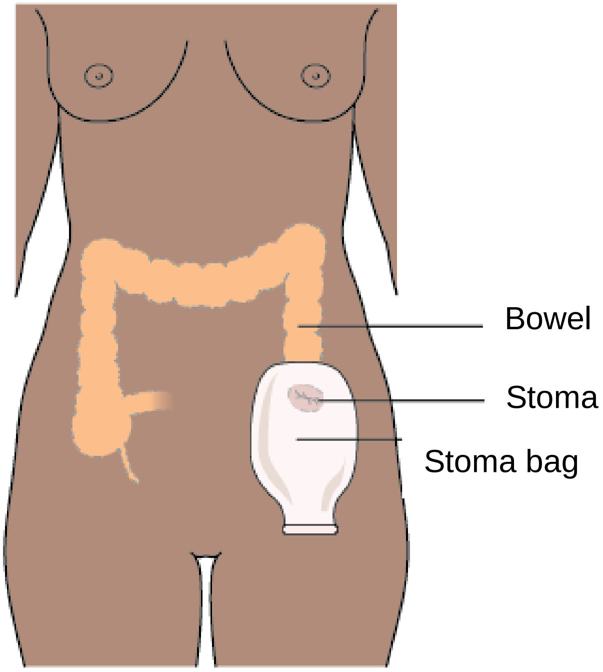

A stoma nurse will show you how to look after the stoma and give you more advice and information.

You may only need a stoma for a short time after an operation, to allow the bowel to heal. But sometimes it will be permanent. Your doctor can tell you if you may need a stoma and how long you may have it for.

Types of operation for rectal cancer

A surgeon usually removes most of the rectum, and the fatty tissue and the lymph nodes around the rectum.

Anterior resection – the surgeon removes the part of the rectum that is affected by the cancer. They join the two ends of the bowel together.

Abdomino-perineal resection – this is usually used for cancers near the anus. The doctor removes the rectum and anus. After this operation, you will have a permanent stoma.

Anterior resection

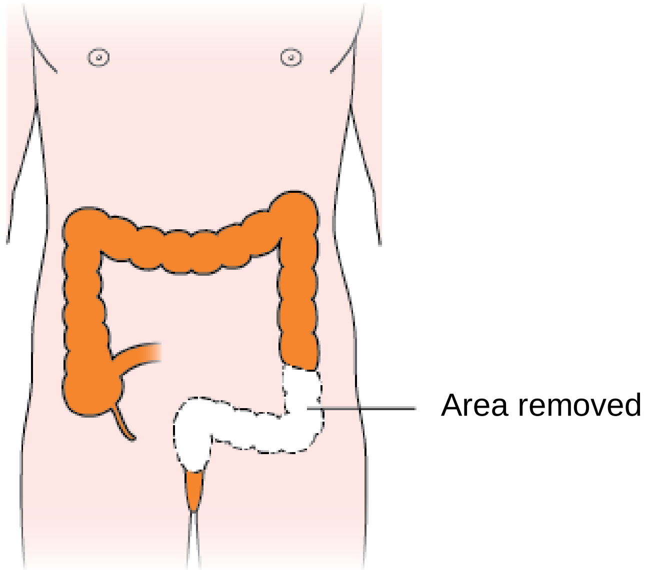

Abdomino-perineal resection

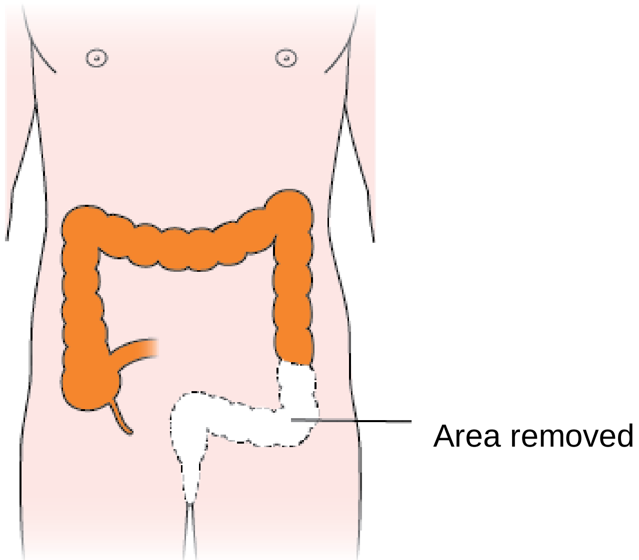

Types of operation for bowel cancer that has spread
Sometimes, the cancer blocks the bowel and stops poo from passing through. This can cause tummy pain and vomiting. The doctor may put a thin tube (called a stent) into the bowel to keep it open.

Some people may need to have the blocked part of the bowel removed during an operation.

If the cancer has spread to another part of the body, such as the liver or lungs, you can sometimes have an operation to remove it.

We have more information in Pashto about surgery and some of the side effects you may have.

Chemotherapy
Chemotherapy uses anti-cancer drugs to destroy cancer cells. You do not usually need chemotherapy for early stage bowel cancer.

Chemotherapy may be given:

- after surgery to reduce the risk of cancer coming back
- before surgery, to shrink the cancer and reduce the risk of it coming back
- as the main treatment for cancer that has spread.

Chemotherapy drugs can cause side effects that make you feel unwell. Different drugs can cause different side effects. These include:

- being more likely to get an infection
- feeling tired
- feeling sick or being sick
- a sore mouth
- hair loss.

Your doctor can talk to you about the side effects you may have and how to manage them. Most side effects can be controlled with drugs. Most side effects go away after treatment has finished.

We have more information in Pashto about chemotherapy and some of the side effects you may have.

Radiotherapy
Radiotherapy uses high-energy x-rays to destroy the cancer cells. You do not usually have radiotherapy for colon cancer but it is a common treatment for rectal cancer.

You may have radiotherapy before an operation to remove rectal cancer. It can:

- make the cancer smaller and easier to remove
- reduce the chance of the rectal cancer coming back.

You will have the operation a few weeks after finishing the radiotherapy.

Radiotherapy may be used after an operation if there is a chance that some cancer remains.

If rectal cancer has spread or comes back, you may have radiotherapy to make it smaller. It can also help with symptoms such as pain.

Side effects of radiotherapy for rectal cancer include:

- tiredness
- changes to your skin
- bowel changes
- bladder changes.

We have more information in Pashto about radiotherapy and some of the side effects you may have.

Chemoradiation
If you have a rectal cancer, you may have chemotherapy and radiotherapy together. This is called chemoradiation. It can work better than having either chemotherapy or radiotherapy on their own. Having the treatments together can make the side effects worse.

Targeted (biological) therapies
Targeted therapy drugs target something in or around a cancer cell that is helping it grow and survive. Targeted therapies are sometimes used to treat bowel cancers that have spread to other parts of the body.

Side effects include:

- feeling tired
- dry skin or a rash
- diarrhoea
- flu symptoms.

Most side effects can be controlled with drugs and go away when treatment is over.

Possible side effects of your treatment

Below are some side effects that you may have during and after bowel cancer treatment.

Bowel changes
After treatment, your bowel may work differently for a while. You may:

- have diarrhoea
- need to poo more often
- not get much warning when you need to poo
- have a sore bottom.

These usually improve over time. Tell your doctor or nurse if you have these side effects or if they do not improve. They can give you advice and medicines to help.

Protect your skin
Having loose or watery poo can make the skin around your bottom sore. These tips may help:

- Keep the skin around your anus (back passage) clean and dry.
- Use unperfumed wet wipes as they are softer on your skin than toilet paper.
- Use a barrier cream to help protect your skin. Only use creams that your doctor and nurse have recommended.
- Wear cotton underwear to keep your skin dry and cool.

Diet changes
Your doctor may advise you to follow a specific diet while your bowel recovers after an operation.

Sometimes food such as fruit and vegetables may make your poo loose and make you go to the toilet more often. It can help to keep a diary of what you eat and how this affects you.

If you do not feel like eating, it can help to eat several small meals a day instead of 1 or 2 large meals. If you continue to have problems with what you can eat, speak to your nurse or doctor.

Anxiety
Feeling anxious or worried can make your poo looser. Learning how to relax may help your bowel to settle and is also good for your general health and recovery.

If you have a stoma
If you have a temporary or permanent stoma after your operation, you will need some time to adjust to it. You may find it helps to talk to someone else with a stoma. Your nurse may be able to arrange this for you. Your nurse will teach you how to manage your stoma at home.

Macmillan toilet card
You may worry about going out if you need to use a toilet urgently. It may help to carry a free Macmillan toilet card. You can show this in places such as shops, offices and cafes. We hope it will help you get access to a toilet but it may not work everywhere.

You can get one by calling our Macmillan Support Line on **0808 808 00 00**. Or, you can order one at **be.macmillan.org.uk**

You can also use disabled toilets. They have a wash basin and space to change your clothes. Disabled toilets are sometimes locked. You can buy a key from Disability Rights UK.

More information on side effects
We have more information in your language about common cancer treatment side effects. Our information about tiredness and eating problems may also be helpful. You can find this information online at **macmillan.org.uk/translations**. Or you can phone 0808 808 00 00 and ask for information in your language.

Follow up

After your treatment has finished, you will have regular check-ups and may also have tests. These usually continue for several years.

Your feelings

You may feel overwhelmed when you are told you have cancer and have many different emotions. There is no right or wrong way to feel. There are many ways to cope with this. Talking to a close friend or relative may help. Your doctor or nurse can help too.

Getting the right care and support for you

If you have cancer and do not speak English, you may be worried that this will affect your cancer treatment and care. But your healthcare team should offer you care, support and information that meets your needs.

We know that sometimes people may face extra challenges in getting the right support. For example, if you work or have a family it can be hard to find time to go to hospital appointments. You might also have worries about money and transport costs. All of this can be stressful and hard to cope with.

But help is available. Our free support line **0808 808 00 00** can offer advice, in your language, about your situation. You can speak to nurses, financial guides, welfare rights advisers and work support advisers.

We also offer Macmillan Grants to people with cancer. These are one-off payments that can be used for things like hospital parking, travel costs, childcare or heating bills.

How Macmillan can help you

At Macmillan, we know how a cancer diagnosis can affect everything, and we are here to support you.

Macmillan Support Line
We have interpreters, so you can speak to us in your language. Just tell us, in English, the language you want to use. We can help with medical questions, give you information about financial support, or be there to listen if you need someone to talk to. The free, confidential phone line is open 7 days a week, 8am to 8pm. Call us on **0808 808 00 00**.

Web chat
You can send us a web chat message saying you would like an interpreter. Tell us, in English, the language you need, and we will arrange for someone to contact you. Click on the ‘Chat to us’ button, which appears on pages across the website. Or go to **macmillan.org.uk/talktous**

Macmillan website
Our website has lots of information in English about cancer. There is also more information in other languages at **macmillan.org.uk/translations**

We can also arrange translations just for you. Email us at **cancerinformationteam@macmillan.org.uk** to tell us what you need.

Information centres
Our information and support centres are based in hospitals, libraries and mobile centres. Visit one to get the information you need and speak with someone face to face. Find your nearest centre at **macmillan.org.uk/informationcentres** or call us on **0808 808 00 00**.

Local support groups
At a support group, you can talk to other people affected by cancer. Find out about support groups in your area at **macmillan.org.uk/supportgroups** or call us on **0808 808 00 00**.

Macmillan Online Community
You can also talk to other people affected by cancer online at **macmillan.org.uk/community** You can access it at any time of day or night. You can share your experiences, ask questions, or just read through people's posts.

Word list

Word	Meaning
Barrier cream	Waterproof cream that protects the skin from body fluids.
Cells	The tiny building blocks that make up the organs and tissues of our body.
Chemotherapy	A cancer treatment that uses drugs to kill cancer cells.
Colostomy	A stoma made from part of the colon.
Diagnosis	Finding out whether you have an illness or not.
Diarrhoea	When you have soft or watery poo. You might need the toilet more than usual or very urgently. You may also have tummy pain.
Early stage	Cancer that has only just started to grow and has not spread to other parts of the body.
Ileostomy	A stoma made from part of the small bowel.
Ileum	The part of the small bowel that joins with the colon.
Lymphatic system	A network of vessels and glands throughout the body that helps to fight infection.
Lymph node	A gland that is part of the lymphatic system.
Primary cancer	The first tumour to grow in the body.
Radiotherapy	A cancer treatment that uses high-energy x-rays to kill cancer cells.
Side effects	Unwanted effects of cancer treatment.
Stoma	An opening into the body made by a surgeon.
Stoma nurse	Nurse who will show you how to care for the stoma.
Surgery	Having an operation
Targeted therapy	Drugs that attack cancer cells and do less harm to normal cells.
Tumour	A group of cells that are growing in an abnormal way. The abnormal cells keep multiplying and form a lump.

More information in your language

We have information in your language about these topics:

Types of cancer	Living with cancer
• Breast cancer • Large bowel cancer • Lung cancer • Prostate cancer **Treatments** • Chemotherapy • Radiotherapy • Surgery	• Cancer and coronavirus • Claiming benefits when you have cancer • Eating problems and cancer • End of life • Healthy eating • Help with costs when you have cancer • If you're diagnosed with cancer – A quick guide • Sepsis and cancer • Side effects of cancer treatment • Tiredness (fatigue) and cancer

To see this information, go to **macmillan.org.uk/translations**

References and thanks

This information has been written and edited by Macmillan Cancer Support's Cancer Information Development team. It has been translated by a translation company.

The information included is based on the Macmillan booklets **Understanding colon cancer** and **Understanding rectal cancer**. We can send you copies, but the full booklets are only available in English.

This information has been reviewed by relevant experts and approved by our Chief Medical Editor, Dr Tim Iveson, Consultant Medical Oncologist and Macmillan Chief Medical Editor.

Thanks also to the people affected by cancer who reviewed this information.

All our information is based on the best evidence available. For more information about the sources we use, please contact us at **cancerinformationteam@macmillan.org.uk**

MAC15136_Pashto

Trusted Information Creator

Patient Information Forum

Content reviewed: 2020

Next planned review: 2022

We make every effort to ensure that the information we provide is accurate and up-to-date but it should not be relied upon as a substitute for specialist professional advice tailored to your situation. So far as is permitted by law, Macmillan does not accept liability in relation to the use of any information contained in this publication or third party information or websites included or referred to in it.

© Macmillan Cancer Support 2022, registered charity in England and Wales (261017), Scotland (SC039907) and the Isle of Man (604). Also operating in Northern Ireland. A company limited by guarantee, registered in England and Wales company number 2400969. Isle of Man company number 4694F. Registered office: 89 Albert Embankment, London SE1 7UQ